

به سوی آینده‌ای پر جمعیت، راهکارها و چشم‌اندازهای سیاست‌گذاری در حوزه جمعیت ایران: خلاصه سیاستی

میثم بهزادی فرا^۱، سعید شهابی^۲، احد بختیاری^۳، صمد آذری^۴، مسعود بهزادی فرا^{*}

۱- مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، خرم آباد، ایران

۲- استادیار، مرکز تحقیقات سیاست گذاری سلامت، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

۳- استادیار، مرکز تحقیقات عدالت در سلامت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۴- استادیار، مرکز تحقیقات مدیریت بیمارستانی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

یافته / دوره ۲۵ / شماره ۴ / زمستان ۱۴۰۲ / مسلسل ۹۸

چکیده

دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۱۰/۱۲ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۱۰/۲۸

مقدمه: جمعیت هر کشور نقش بسیار مهمی در توسعه و پیشرفت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی دارد. از سوی دیگر، جمعیت جوان، میزان نیروی کار و پویایی اقتصادی آن کشور را افزایش می‌دهد. تغییر سبک زندگی و یک‌سری سیاست‌های جمعیتی، اقتصادی و سیاسی طی سال‌های گذشته باعث شده است که ایران در معرض خطر پیری جمعیت و هشدارهای جمعیتی از سوی پژوهشگران اجتماعی قرار گیرد. وضعیت به گونه‌ای است که کارشناسان حوزه جمعیت متفق‌القول معتقدند اگر روند افزایش مولید و رشد جمعیت کشورمان به همین شکل جلو برود، طی ۳۰ سال آینده با یک ابربحران جمعیتی کمبود نیروی کار به دلیل سالخوردگی جمعیت در کشور مواجه خواهیم شد. این مقاله به بررسی چالش‌ها و راهکارهای سیاستی در حوزه جمعیت ایران با نگاهی به آینده‌ای پر جمعیت می‌پردازد. با توجه به هر سنی بین سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۰، جمعیت ایران رشد مناسبی داشته است و نیروی فعال موثری در اختیار کشور بوده است. بر اساس مدل‌های آماری، جمعیت ایران در سال ۲۰۳۰ و ۲۰۵۰، به سمت سالمندی و پیری خواهد رفت. افزایش باروری و رشد جمعیت موضوع پیچیده‌ای است که نیاز به تدابیر گسترده و مداخلات سیاستی و بسته‌های حمایتی - اقتصادی ویژه ای دارد. ترویج آگاهی جمعی، حمایت مالی از خانواده‌ها، پشتیبانی از تأمین اجتماعی، ترویج تعادل میان زن و مرد، تسهیلات مسکن، تسهیل شرایط ازدواج جوانان، ایجاد بسته‌های تشویقی برای زنان سنین باروری، تحقیقات و برنامه‌ریزی جمعیت، توسعه مناطق روستایی و همکاری با نهادهای مردمی می‌تواند به عنوان سیاست‌های مناسبی برای افزایش فرزندآوری در ایران مدنظر قرار گیرد. موضوع جمعیت را نباید حزبی و سیاسی کرد که عده‌ای در مقابل و برخی در طرفداری آن باشند، همه باید در کنار هم برای کمک به حل این خلاء بزرگ همکاری کنند. با توجه به نگرانی‌ها و هشدارهای جدی رهبر معظم انقلاب نسبت به پیری جمعیت و ترویج جوانی جمعیت توسط همه مسئولین و نهادهای اجرایی ابراز داشتند، سیاست‌های فرزندآوری و افزایش جمعیت در دستورکار قرار دارند، اما باید همه سازمان‌ها، ارگان‌ها و افرادی که می‌توانند به تحقق این سیاست‌ها کمک کنند مشارکت جدی و فعالی داشته باشند.

واژه‌های کلیدی: رشد جمعیت، فرزندآوری، سیاست گذاری سلامت، ایران.

*آدرس مکاتبه: خرم آباد، دانشگاه علوم پزشکی لرستان، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت.

پست الکترونیک: masoudbehzadifar@gmail.com

مقدمه

جمعیت جوان در هر کشور نقش بسیار مهمی در توسعه و پیشرفت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی دارد و نیروی کار جوان و پویایی اقتصادی را افزایش می‌دهد (۱). این افراد اغلب با انگیزه بالا و انرژی فراوان به بازار کار وارد می‌شوند و با ذهن خلاق، معمولاً به ابتکار و نوآوری تمایل دارند که این امر می‌تواند باعث رشد و توسعه اقتصاد گردد (۲). جوانان به دلیل سرعت بالا در کسب مهارت‌های جدید می‌توانند به توسعه فناوری، کارآفرینی، و صنایع نوظهور کمک کرده و به تحولات اقتصادی کشور سرعت ببخشند (۳). این مهارت‌ها می‌توانند باعث بهبود کیفیت نیروی کار و افزایش توانمندی‌های فنی کشور شود (۴). جمعیت جوان همچنین نقش مهمی در فرآیندهای دموکراتیک داشته و به عنوان فعالان اجتماعی و سیاسی وارد جامعه شده و به تشکیل جوامع مدنی فعال کمک کنند (۵). جوانان معمولاً دارای سطح آموزش بالاتری هستند که می‌تواند سبب ارتقاء سطح آموزش کلان کشور شده و این امر می‌تواند به افزایش توانمندی‌های جمعیت در زمینه‌های مختلف منجر شود. جمعیت جوان می‌تواند نقش مهمی در حفظ و ارتقاء فرهنگ و هنر نیز داشته باشد. این افراد ممکن است در ایجاد جریان‌های فرهنگی، هنری و اجتماعی مشارکت کرده و به ثروت فرهنگی کشور افزوده شوند (۶). جوانان می‌توانند در مقابله با چالش‌های جمعیتی مانند بیکاری، فقر، و بیماری‌ها نقش مهمی ایفا کنند و با مشارکت در فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی سبب تحقق اهداف توسعه پایدار در کشور شوند. نگهداری و توسعه جمعیت جوان برای هر کشوری امری بسیار حیاتی است باید مورد توجه سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران قرار گیرد (۷).

کشورهایی که جمعیت سالمند آن‌ها در حال افزایش و نرخ باروری و فرزندآوری در حال کاهش است، با چالش‌ها و مسائل متعددی مواجه هستند. افزایش جمعیت سالمند

نیاز به سیستم‌های پزشکی و سلامتی قوی‌تر را ایجاد می‌کند (۸). درمان و مراقبت از بیماری‌ها و نگهداری از سالمندان نیازمند منابع و تسهیلات بیشتر است. این منابع شامل مسئله مسکن، مراقبت پزشکی، تفریحات آنان و سایر خدمات مرتبط است. افزایش نسبت جمعیت سالمند به جمعیت جوان باعث تغییرات در ساختار جمعیتی شده و ممکن است به مشکلات اقتصادی و اجتماعی منجر شود (۹). کاهش نرخ باروری منجر به کاهش نیروی کار جوان شده که می‌تواند بر اقتصاد و توسعه کشور تأثیرگذار باشد (۱۰). نسبت به جمعیت جوان‌تر، جمعیت سالمند نیازهای مختلفی دارد. تغییرات در سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی برای تأمین نیازهای جدید این گروه جمعیتی لازم است (۱۱). افزایش هزینه‌های مراقبت بهداشتی و سلامتی سالمندان و تأمین پس‌اندازهای مالی برای پشتوانه سالمندان در آینده یک چالش مالی برای کشورها ایجاد می‌کند. نرخ کاهش فرزندآوری ممکن است به تغییر در سیاست‌های افزایش فرزندآوری و سیاست‌های پویای جمعیتی منجر شود (۱۲). کاهش نیروی کار جوان می‌تواند به مشکلات در بازار کار منجر شود و نیاز به توسعه فناوری و اتوماسیون را افزایش دهد (۱۳). کشورهایی با این چالش‌ها باید با تدابیر مناسب در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، بهداشتی، و فرهنگی برای مدیریت تحولات جمعیتی و تأمین نیازهای جدید جمعیت خود مواجه شوند (۱۴).

وضعیت جمعیت ایران

از دیرباز جمعیت و رشد آن از مباحث مهم جمعیتی بوده که همواره اذهان محافل جمعیتی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی را به خود مشغول داشته و پیامدهای آن از جهات مختلف بررسی شده است (۱۵). کشورها همواره در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی در پی چاره‌اندیشی و برنامه‌ریزی افزایش یا کاهش جمعیت و تأثیرات آن هستند. آگاهی از رشد جمعیت همراه با سایر متغیرهای

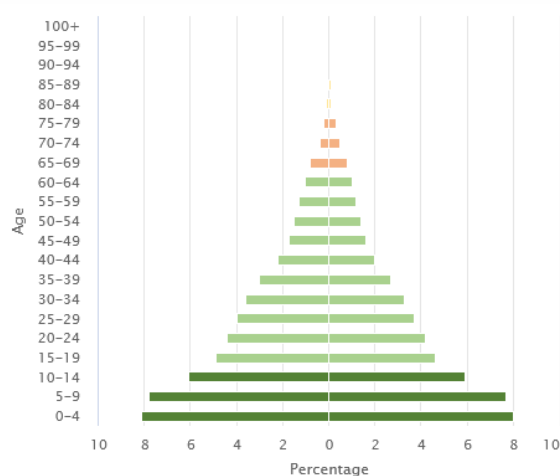
اقتصادی - اجتماعی پایه و اساس هرگونه برنامه‌ریزی برای توسعه‌ی ملی است (۱۶).

مسئله جمعیت در همه کشورها جزو ارکان قدرت به حساب می‌آید. داشتن نیروی انسانی کارآمد، پویایی، شادابی و تحرک اجتماعی بیشتر، تولید اقتصادی و نتیجتاً رفاه بیشتر اجتماعی تنها بخش کوچک اما مهمی از مزایای جمعیت جوان در نظام‌های مختلف است (۱۷)، (۱۸). با این وجود، تغییر سبک زندگی و یکسری سیاست‌های جمعیتی، اقتصادی و سیاسی طی سال‌های گذشته باعث شده است که ایران در معرض خطر پیری جمعیت و هشدارهای جمعیتی از سوی پژوهشگران اجتماعی قرار گیرد. وضعیت به گونه‌ای است که کارشناسان حوزه جمعیت همگی معتقدند اگر روند افزایش مولید و رشد جمعیت کشورمان به همین شکل جلو برود، طی ۳۰ سال آینده با یک ابربحران جمعیتی در

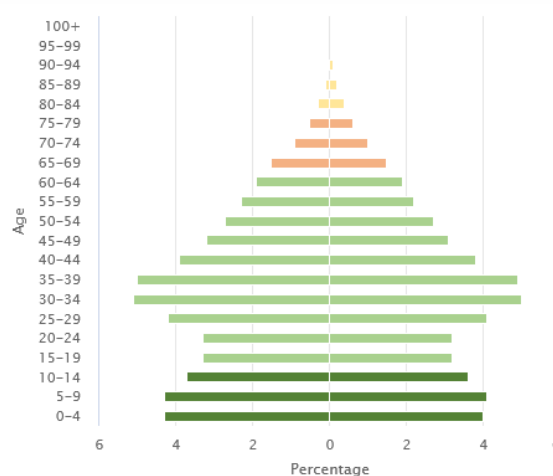
کشور مواجه خواهیم شد (۱۶). در ایران، در دهه‌های گذشته شاهد ۴ مرحله گذار جمعیتی بوده ایم که در گذار اول، در دهه ۵۰ شمسی (سیاست تحدید مولید)، گذار دوم، از سال ۱۳۵۸ تا اواخر دهه ۶۰ شمسی (سیاست تشویقی غیرکارشناسی و شتاب زده)، گذار سوم، در دهه ۷۰ و ۸۰ شمسی (سیاست مجدد تحدید مولید) و در گذار چهارم از سال ۱۳۹۳ شاهد (افزایش سیاست‌های فرزندآوری) بوده ایم (۱۷).

بر اساس سرشماری سازمان آمار ایران، در حال حاضر جمعیت ایران حدود ۸۷ میلیون نفر اعلام شده است (۱۹). سازمان ملل متحد در آمار خود، نمایی از جمعیت ایران بر اساس گروه‌های سنی را در سال‌های ۱۹۹۰ و ۲۰۰۰ اعلام نموده است (۲۰) که در شکل ۱ نشان داده شده است.

1990

2020

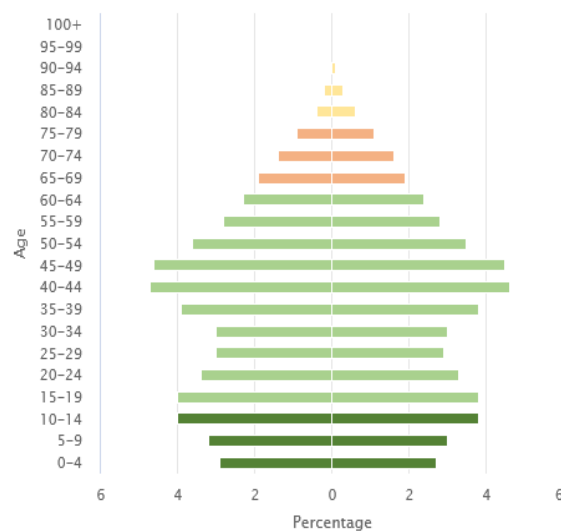

شکل ۱. جمعیت ایران بر اساس گروه‌های سنی در سال‌های ۱۹۹۰ و ۲۰۰۰

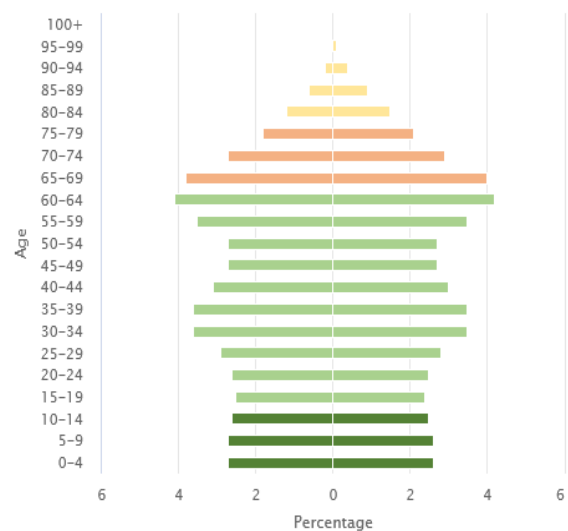
سال ۲۰۳۰ و ۲۰۵۰، جمعیت ایران به سمت سالمندی و پیری خواهد رفت. همچنین بر اساس داده‌های بانک جهانی (۲۱)، روند سه شاخص رشد جمعیت سالانه، نرخ باروری و جمعیت سنی فعال ۱۵ تا ۶۴، بین سال‌های ۱۹۶۱ تا ۲۰۲۲ در ایران در شکل ۳ آمده است.

با توجه به هرم سنی بین سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۰، جمعیت جوان ایران رشد مناسبی داشته است و نیروی فعال موثری در اختیار کشور بوده است. بر اساس مدل‌های آماری، این سازمان، جمعیت ایران را در سال‌های ۲۰۳۰ و ۲۰۵۰ برآورد نموده است که در شکل ۲ قرار داده شده است. این دو هرم سنی نشان می‌دهد که در

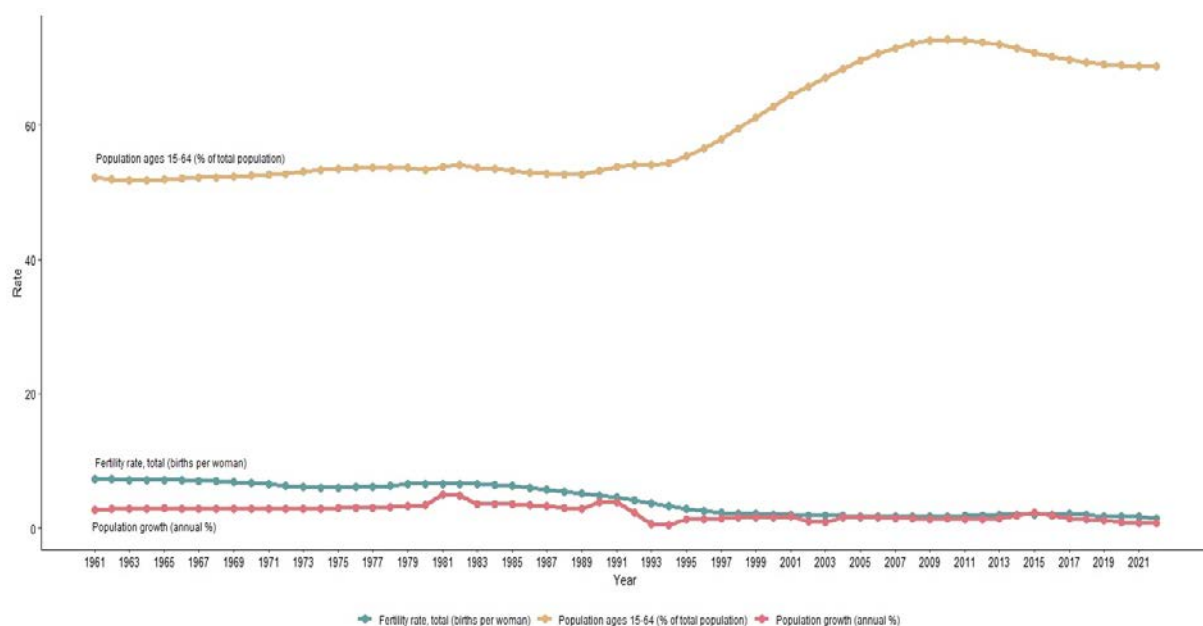
2030

2050

شکل ۲. تخمین جمعیت ایران بر اساس گروه‌های سنی در سال‌های ۲۰۳۰ و ۲۰۲۵

شکل ۳. رشد جمعیت سالانه، نرخ باروری و جمعیت سنی فعال ۱۵ تا ۶۴، بین سال‌های ۱۹۶۱ تا ۲۰۲۲ در ایران

چالش‌های مرتبط با جمعیت ایران

در دهه‌های اخیر، ایران با تحولات جمعیتی مهمی روبرو شده است که چالش‌ها و فرصت‌هایی را برای کشور ایجاد کرده است. در ادامه، به برخی از این چالش‌ها و فرصت‌ها در جدول ۱ اشاره شده است:

بر اساس این شکل، این سه شاخص در حال کاهش بوده و نشانگر توجه جدی سیاست‌گذاران به امر افزایش جمعیت و باروری در جامعه ایران می‌باشد.

جدول ۱. چالش‌ها و پیامدهای کاهش رشد باروری و جمعیت در ایران

ابعاد	چالش	پیامد
	پیرشدن جمعیت	افزایش سنان متوسط جمعیت ممکن است باعث پیرتر شدن جمعیت شود. این می‌تواند به افزایش هزینه‌های سلامت و تأمین نیازهای افراد سالمند منجر شود.
	کاهش نیروی کار جوان	با کاهش تعداد نسل‌های جدید، نیروی کار جوان کمتر می‌شود. این ممکن است به کاهش توانمندی اقتصادی کشور منجر شود.
	کاهش اقتصادی	با کاهش نرخ فرزندآوری، احتمال کاهش بازار مصرف و تقاضا برای خدمات و کالاها نیز وجود دارد که می‌تواند تأثیر منفی بر رشد اقتصادی داشته باشد.
کاهش نرخ تولد	ساختار سنی ناپایدار	کاهش تعداد جمعیت جوان می‌تواند منجر به نابسامانی در ساختار سنی جمعیت شود. این امر ممکن است نیازهای اجتماعی و اقتصادی را باعث تنش‌ها و مشکلات جامعه کند.
	کاهش درآمد از مالیات	از آنجا که جمعیت سالمندتر در مقایسه با جمعیت جوان به کمترین حد نیاز به خدمات آموزشی و بهداشتی دارد، کاهش نرخ فرزندآوری ممکن است به کاهش درآمد از مالیات و منابع مالی دولت منجر شود.
	تأثیر بر ساختار خانواده	تغییر در الگوهای فرزندآوری ممکن است تأثیراتی بر ساختار خانواده و ارتباطات فردی داشته باشد.
	کاهش نیروی کار	کاهش رشد جمعیت ممکن است به کاهش نیروی کار منجر شود. این می‌تواند منجر به کاهش توانمندی اقتصادی کشور شود و مشکلات اقتصادی را تشدید کند.
	تأثیر بر ارتباطات اجتماعی	کمتر شدن تعداد جمعیت جوان ممکن است به تغییرات در ارتباطات اجتماعی منجر شود. با کاهش تعداد جوانان، الگوهای رفتاری و ارتباطات اجتماعی نیز ممکن است تغییر کنند.
	کاهش بازدهی اقتصادی	با کاهش نسبت تعداد جمعیت فعال به تعداد جمعیت غیرفعال، ممکن است بازدهی اقتصادی کاهش یابد. این می‌تواند به کاهش توانمندی اقتصادی کشور و بهبود زندگی افراد منجر شود.
	چالش‌های تأمین اجتماعی	کمبود نیروی کار جوان ممکن است منجر به چالش‌های تأمین اجتماعی شود، از جمله نقص در سیستم تأمین اجتماعی و سیستم سلامت.
کاهش رشد جمعیت	تأثیر بر امنیت ملی	افزایش نسبت تعداد جمعیت جوان نسبت به جمعیت سالمتر و پیر، می‌تواند در تأثیر بر امنیت ملی نقش داشته باشد. به عنوان مثال، کمبود نیروی کار جوان ممکن است به نوعی در دفاع ملی و توانمندی نظامی کشور تأثیر بگذارد.
	تغییرات در ترکیب جمعیت	کاهش رشد جمعیت ممکن است باعث تغییر در ترکیب جمعیت، مخصوصاً در بخش‌های جوان تر و سالم‌تر جمعیت شود. این تغییرات ممکن است تأثیراتی در سیاست و فرهنگ کشور داشته باشند.
	تحولات در آموزش و فرهنگ	کاهش نرخ رشد جمعیت ممکن است نیاز به تغییر در سیاست‌های آموزشی و فرهنگی داشته باشد. به دلیل تغییرات در تعداد جمعیت جوان، ممکن است الزامات آموزشی و فرهنگی نیز تغییر یابند.
	تأثیر بر فرآیندهای هویتی	تغییرات در ترکیب جمعیت و افزایش پیری ممکن است به تأثیراتی در فرآیندهای هویتی افراد منجر شود. این تغییرات ممکن است باعث تجدیدنظر در ارزش‌ها، باورها و هویت فردی و اجتماعی شوند.
	تأثیر بر فرهنگ نسلی	با کاهش تعداد جوانان، ایجاد تفاوت‌ها در فرهنگ نسلی ممکن است به چالش کشیده شود. این تفاوت‌ها ممکن است تأثیری در نگرش‌ها، سلاقی، و ارتباطات میان نسل‌ها داشته باشد.

راه کارهای سیاستی برای افزایش باروری و رشد جمعیت در ایران

افزایش باروری و رشد جمعیت موضوع پیچیده‌ای است که نیاز به تدابیر گسترده و متعادل دارد. در این زمینه، راه کارهای سیاستی زیر می‌توانند برای ایران موثر باشند:

۱. ترویج آگاهی جمعی

- اطلاع‌رسانی فعال درباره مزایای رشد جمعیت و تأثیر مثبت آن بر اقتصاد کشور.

۲. حمایت مالی از خانواده‌ها

- برگزاری کمپین‌های آگاهی در مدارس، دانشگاه‌ها و رسانه‌ها.
- ترویج جوانی جمعیت توسط دستگاه‌های اجرایی و سازمان‌های حمایتی و مردم نهاد
- ارائه تسهیلات و امکانات مالی به خانواده‌ها برای تشویق به افزایش تعداد فرزندان.
- ارائه تخفیفات مالی و مالیاتی برای خانواده‌های بزرگ.

۸. توسعه مناطق روستایی

- توسعه و ایجاد فرصت‌های شغلی در مناطق روستایی به منظور جلب جمعیت به این مناطق.

۹. حمایت از زیرساخت‌ها

- سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های اجتماعی و اقتصادی برای افزایش کیفیت زندگی.

۱۰. همکاری با نهادهای مردم‌نهاد

- همکاری با سازمان‌ها و نهادهای مردم‌نهاد جهت ترویج ارزش‌های خانواده و افزایش باروری. این راه‌کارها می‌توانند با همکاری بخش‌های مختلف جامعه و تدابیر هوشمندانه، به افزایش باروری و رشد جمعیت در ایران کمک کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

نرخ باروری در ایران کاهش یافته است و به وضعیت بسیار نگران‌کننده‌ای رسیده است و نظام مدیریت و برنامه‌ریزی از چاره‌اندیشی برای این شرایط جامانده است. در دهه‌های گذشته سیاست‌های اجرا شده برای کاهش فرزندآوری و همچنین مشکلات اقتصادی باعث افزایش جمعیت سالمند و پیر در ایران شده است. موضوع جمعیت را نباید حزبی و سیاسی کرد که عده‌ای در مقابل و برخی در طرفداری آن باشند، همه باید در کنار هم برای کمک به حل این خلاء بزرگ همکاری کنند. با توجه به نگرانی‌ها و هشدارهای جدی که رهبر معظم انقلاب نسبت به پیری جمعیت و ترویج جوانی جمعیت توسط همه مسئولین و نهادهای اجرایی ابراز داشتند، سیاست‌های فرزندآوری و افزایش جمعیت در دستورکار قرار دارند، اما باید همه سازمان‌ها، ارگان‌ها و افرادی که می‌توانند به تحقق این سیاست‌ها کمک کنند مشارکت جدی و فعالی داشته باشند. همچنین با توجه به تدوین سند گام دوم انقلاب، و توجه به این امر که هدف نهایی در این سند ایجاد یک تمدن نوین اسلامی و بیشترین کلیدواژه به کار رفته در این سند جوان و جوانان هستند و گویی اجرای این سند

- ارائه بسته‌های تشویقی به زنان سنین باروری
- اعطای امتیازات خاص اداری و رفاهی به کارکنان خانم سنین باروری

۳. پشتیبانی از تأمین اجتماعی

- تسهیل دسترسی به خدمات بهداشتی و درمانی برای خانواده‌هایی که در امر فرزندآوری مشارکت دارند.
- تقویت نظام تأمین اجتماعی به منظور حمایت از خانواده‌ها.
- پوشش خدمات زایمان و خدمات درمان ناباروری توسط سازمان‌های بیمه‌گر

۴. ترویج تعادل میان زن و مرد

- ایجاد شرایط مساوی برای زنان و مردان در زمینه‌ی تحصیلات، شغل و حقوق.
- حمایت از زنان برای شرکت فعال در بازار کار.
- تسهیلات بیشتر برای زنانی که زایمان می‌کنند.

۵. تسهیلات مسکن

- ارائه تسهیلات و وام‌های مسکن با شرایط ملایم برای افراد در شرف ازدواج و تشکیل خانواده.
- حمایت‌های مادی و اعطای امتیازات ویژه مسکن به افراد صاحب فرزند بیشتر و چندقلو

۶. تحقیقات و برنامه‌ریزی جمعیت

- انجام تحقیقات جامع در زمینه جمعیت‌شناسی و تحلیل دقیق نیازها و چالش‌های جمعیتی کشور.
- تدوین برنامه‌های جامع بر اساس نتایج تحقیقات.
- شناسایی و اولویت‌بندی مشکلات مربوط به کاهش تمایل جوانان به ازدواج و فرزندآوری

۷. تحقق امنیت اقتصادی

- ایجاد امنیت اقتصادی و کاهش نرخ بیکاری به منظور افزایش اعتماد به نفس افراد برای تشکیل خانواده.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌دارند هیچگونه تعارض منافی در نگارش این پژوهش ندارند.

حمایت مالی

نویسندگان برای انجام این پژوهشی از هیچ حمایت مالی استفاده نکرده‌اند.

ملاحظات اخلاقی

با توجه به اینکه این پژوهش یک خلاصه سیاستی می‌باشد، ملاحظات اخلاقی موضوعیت ندارد.

مهم بدون جوانان مقدور نیست. جوانی جمعیت یکی از زیرساخت‌های سیاسی و اجتماعی برای تحقق گام دوم و اهداف مورد نظر رهبر معظم انقلاب است. به سبب به اجرا درآمدن سیاست‌های اشتباه و عدم ایجاد توازن جمعیتی، یکی از چالش‌های مهم آینده کشور کمبود جمعیت جوان و اضافه شدن سالمندان به بدنه اجتماع است که ضمن ایجاد بحران سالیانوردگی، مسبب وقفه در چرخه توسعه کشور و تحمیل هزینه‌های متعدد، هنگفت و غیرقابل جبران فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی است. شاید اگر چالش‌های فراروی مسائل اقتصادی و اشتغال، مرتفع یا کاهش یابند، بارقه‌های امید برای ازدواج جوانان و فرزندآوری زوجین نیز پررنگ شود.

بررسی و تعیین سیاست‌های اجرایی و برنامه‌ها در چگونگی پیش‌بینی و پیشگیری از آسیب‌های خانواده و اتخاذ تدابیر لازم برای دستیابی به الگویی مناسب فرزندآوری، تشکیل کارگروه‌های کارشناسی و مشورتی به منظور استفاده از نظرات صاحب‌نظران و فعالین حوزه خانواده و جمعیت از دیگر مباحثی است که باید به آن توجه جدی شود. یکی از مهم‌ترین راهکارهای فرهنگ سازی برای فرزندآوری در نظام سلامت، القای باورهای باروری در جامعه است که به این منظور ابتدا ضرورت دارد تا تغییر سیاست‌ها اتفاق بیفتد و به تبع آن تغییر در رفتار عادت و عقاید مردم ایجاد شود. تمرکز بر برنامه‌های تشویقی برای جلب مشارکت مردم به موازات قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت دقیقاً آن چیزی است که باید بر آن تاکید شود و در قالب برنامه‌های مختلفی برای جلب مشارکت مردم و همکاری آنها با دولت تلاش صورت پذیرد.

تشکر و قدردانی

نویسندگان از کلیه ی افرادی که در انجام پژوهش ما را یاری داده‌اند تشکر و قدردانی خود را اعلام می‌کنند.

References

- Gu D, Andreev K, Dupre ME. Major Trends in Population Growth Around the World. . China CDC Wkly. 2021;3(28):604-13.
- Foreman KJ, Marquez N, Dolgert A, Fukutaki K, Fullman N, McGaughey M, et al. Forecasting life expectancy, years of life lost, and all-cause and cause-specific mortality for 250 causes of death: reference and alternative scenarios for 2016-40 for 195 countries and territories. *Lancet*. 2018;392(10159):2052-90.
- Sadigov R. Rapid Growth of the World Population and Its Socioeconomic Results. *ScientificWorldJournal*. 2022;2022:8110229.
- Bongaarts J. Human population growth and the demographic transition. *Philos Trans R Soc Lond B Biol Sci*. 2009;364(1532):2985-90.
- Canudas-Romo V, Shen T, Payne CF. The Components of Change in Population Growth Rates. *Demography*. 2022;59(2):417-31.
- Silberberg M, Martinez-Bianchi V, Lyn MJ. What Is Population Health? . *Prim Care*. 2019;46(4):475-84.
- Cheng X, Yang Y, Schwebel DC, Liu Z, Li L, Cheng P, et al. Population ageing and mortality during 1990:2017-A global decomposition analysis. *PLoS Med*. 2020;17(6):e1003138.
- Chang AY, Skirbekk VF, Tyrovolas S, Kassebaum NJ, Dieleman JL. Measuring population ageing: an analysis of the Global Burden of Disease Study 2017. *Lancet Public Health*. 2019;4(3):e1-59 e67.
- Kanasi E, Ayilavarapu S, Jones J. The aging population: demographics and the biology of aging. *Periodontol* 2000. 2016;72(1):13-8.
- Gerland P, Raftery AE, Sevčiková H, Li N, Gu D, Spoorenberg T, et al. World population stabilization unlikely this century. *Science*. 2014;346(6206):234-7.
- an YY, Papez V, Chang WH, Mueller SH, Denaxas S, Lai AG. Comparing clinical trial population representativeness to real-world populations: an external validity analysis encompassing 43 895 trials and 5 685 ٧٣٨ individuals across 989 unique drugs and 286 conditions in England. *Lancet Healthy Longev*. 2022;3(10):e674-e89.
- Davis AC, Chen A, Osuji TA, Chen J, Gould MK. Defining Complex Patient Populations: Implications for Population Size, Composition, Utilization, and Costs. *J Gen Intern Med*. 2022 37(2):351-8.
- McKee M, Dunnell K, Anderson M, Brayne C, Charlesworth A, Johnston-Webber C, et al. The changing health needs of the UK population. *Lancet*. 2021;397(10288):1979-91.
- Khan HTA. Population ageing in a globalized world: Risks and dilemmas? . *J Eval Clin Pract*. 2019;25(5):754-60.
- Noroozian M. The elderly population in iran: an ever growing concern in the health system. *Iran J Psychiatry Behav Sci*. 2012;6(2):1-6.

16. Jafari H, Pourreza A, Kabiri N, Khodyari-Zarnaq R. Main actors in the new population policy with a growing trend in Iran: a stakeholder analysis. *J Health Popul Nutr.* 2022;41(1):57.
17. Doshmangir L, Khabiri R, Gordeev VS. Policies to address the impact of an ageing population in Iran. *Lancet.* 2023;401(10382):1078.
18. Kokabisaghi F. Right to sexual and reproductive health in new population policies of Iran. *J Public Health Policy.* 2017;38(2):240-56.
19. Statistical Center of Iran. Population 2023 [Available from: <https://www.amar.org.ir/>]
20. The Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (ESCAP). Demographic indicators 2023 [Available from: <https://www.population-trends-asiapacific.org/data/IRN>].
21. The Word Bank. Fertility rate, total (births per woman) - Iran, Islamic Rep 2023 [Available from: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.DY.N.TFRT.IN?locations=IR>].

Towards a Populous Future, Policy Solutions and Prospects in Iran's Population Sphere: A Policy Brief

Behzadifar M¹, Shahabi S², Bakhtiari A³, Azari S⁴, Behzadifar M^{1*}

1.Social Determinants of Health Research Center, Lorestan University of Medical Sciences, Khorramabad, Iran, masoudbehzadifar@gmail.com

2.Assistant Professor, Health Policy Research Center, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran

3.Assistant Professor, Health Equity Research Centre (HERC), Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

4.Assistant Professor, Hospital Management Research Center, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Received: 2024/1/2

Accepted: 2024/1/18

Abstract

Background: The population of any country plays a crucial role in its economic, social, cultural, and political development. A young population enhances the workforce and economic dynamism of the country. Changes in lifestyle and a series of population, economic, and political policies in recent years have exposed Iran to the risk of population aging and demographic warnings from social researchers. The situation is such that population experts unanimously believe that if the current trend of increasing births and population growth continues, the country will face a major population crisis in the next 30 years. The present study examined the challenges and policy solutions in the field of Iran's population, considering a densely populated future. Considering the age pyramid between 1990 and 2000, Iran has experienced significant population growth, providing an effective and active workforce for the country. According to statistical models, Iran's population is projected to age significantly by 2030 and 2050. The complex issue of increasing fertility and population growth requires comprehensive and balanced measures. Promoting public awareness, financial support for families, social security provision, gender balance, housing facilities, population research, rural development, and collaboration with non-governmental organizations can be considered appropriate policies to increase fertility in Iran. The population issue should not be politicized, with some opposing and others supporting it; everyone should collaborate to address this significant gap. Considering the serious concerns and warnings of the Supreme Leader regarding population aging and the expressed concerns about the decline in population and the inadequacy of the current situation, policies for increasing fertility and population growth are on the agenda. However, all organizations, agencies, and individuals who can contribute to the realization of these policies must actively and seriously participate.

Keywords: Fertility, Health policy, Iran, Population growth.

***Citation:** Behzadifar M, Shahabi S, Bakhtiari A, Azari S, Behzadifar M. Towards a Populous Future, Policy Solutions and Prospects in Iran's Population Sphere: A Policy Brief. *Yafte*. 2024; 25(4):17-26.